

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Αστικές υποθέσεις>Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;
Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Γερμανία

Η διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων καθορίζεται είτε από σχετικές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε από αυτόνομο διεθνές αστικό δικονομικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων διεθνών συμφωνιών δημοσίου διεθνούς δικαίου. Το έντυπο απαντά μόνο σε ερωτήσεις σχετικά με την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Για τις αστικές διαφορές, υπάρχουν στη Γερμανία δύο κατηγορίες αρμόδιων δικαστηρίων: τα πολιτικά δικαστήρια (Zivilgerichte) και τα δικαστήρια εργατικών διαφορών (Arbeitsgerichte).

Τα δικαστήρια εργατικών διαφορών είναι αρμόδια για όλες τις αστικές διαφορές μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και για τις διαφορές μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Οι λοιπές αρμοδιότητες των δικαστηρίων εργατικών διαφορών απορρέουν από τα άρθρα 2 και 2a του νόμου περί της οργάνωσης των δικαστηρίων εργατικών διαφορών (ArbGG). Τα εν λόγω δικαστήρια, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του ArbGG, είναι επίσης αρμόδια για διαφορές μεταξύ προσώπων που προσομοιάζουν σε εργαζομένους και των εντολέων τους. Όλες οι λοιπές διαφορές αστικού δικαίου εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων. Τα πολιτικά δικαστήρια είναι τακτικά δικαστήρια.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Πρωτοβάθμια πολιτικά δικαστήρια είναι τα ειρηνοδικεία (Amtsgerichte) και τα πρωτοδικεία (Landgerichte).

1. Τα ειρηνοδικεία είναι κατά κανόνα αρμόδια για αστικές διαφορές των οποίων το αντικείμενο είναι αξίας έως 5 000 ευρώ και εφόσον δεν προβλέπεται αποκλειστική αρμοδιότητα του πρωτοδικείου [άρθρο 23 παράγραφος 1 του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων (Gerichtsverfassungsgesetz—GVG)]. Ανεξάρτητα από την αξία του αντικείμενου της διαφοράς, προβλέπεται επίσης αποκλειστική αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων και στις ακόλουθες περιπτώσεις (πρβλ. άρθρα 23 και 23a του GVG).

Τα ειρηνοδικεία είναι αρμόδια για την εκδίκαση διαφορών που αφορούν απαιτήσεις οι οποίες πηγάζουν από μίσθωση κατοικίας ή την ύπαρξη τέτοιας μίσθωσης [άρθρο 23 σημείο 2 στοιχείο α) του GVG].

Ακόμη, τα ειρηνοδικεία είναι αποκλειστικά αρμόδια για την εκδίκαση οικογενειακών υποθέσεων σε πρώτο βαθμό και εν γένει για υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρο 23a παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο σημεία 1 και 2 του GVG).

Τα ειρηνοδικεία έχουν επίσης αποκλειστική αρμοδιότητα και σε άλλες υποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 σημείο 2 στοιχεία b) έως d) και g) του GVG.

2. Τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό κάθε αστικής διαφοράς η οποία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων.

Πρόκειται ιδίως για τις διαφορές των οποίων το αντικείμενο είναι αξίας άνω των 5 000 ευρώ.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 παράγραφος 2 του GVG, το πρωτοδικείο είναι αποκλειστικά αρμόδιο ανεξαρτήτως του ύψους της αξίας της διαφοράς

- για αξιώσεις που απορρέουν από τη δημοσιονομική νομοθεσία κατά των φορολογικών αρχών,
- για αξιώσεις που απορρέουν από ψευδείς, παραπλανητικές ή παραλειφθείσες πληροφορίες σχετικά με τη δημόσια κεφαλαιαγορά, από τη χρήση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών σχετικά με τη δημόσια κεφαλαιαγορά ή από την παράλειψη της δέουσας ενημέρωσης ότι οι πληροφορίες για τη δημόσια κεφαλαιαγορά είναι ψευδείς ή παραπλανητικές,
- για διαφορές σχετικά με την εξουσία του εργοδότη και την εξ αυτής απορρέουσα αξίωση του εργολάβου για αναπροσαρμογή της αμοιβής του επί συμβάσεων κατασκευής ακινήτων κατά την έννοια του άρθρου 650a του γερμανικού αστικού κώδικα (Bürgerliches Gesetzbuch—BGB)
- και για αξιώσεις αποζημίωσης λόγω αστικής ευθύνης του Δημοσίου.

Στα πρωτοδικεία μπορούν να συγκροτούνται τμήματα για την εκδίκαση εμπορικών υποθέσεων (άρθρο 93 του GVG). Τα εν λόγω τμήματα είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για αστικές αξιώσεις κατά εμπόρων, καθώς και για διαφορές στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί συναλλαγματικών και επιταγών. Εξαντλητική απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων των τμημάτων εμπορικών υποθέσεων παρατίθεται στο άρθρο 95 του GVG. Εναπόκειται στον ενάγοντα να ζητήσει στο δικόγραφο της αγωγής την εξέταση της υπόθεσης από το τμήμα εμπορικών υποθέσεων (άρθρο 96 παράγραφος 1 του GVG).

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Η βασική αρχή για τη γενική δωσιδικία στη Γερμανία, βάσει των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 12 έως 18 του ZPO), είναι ότι η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται με βάση τον τόπο κατοικίας του εναγομένου. Εάν ένα πρόσωπο δεν διαθέτει τόπο κατοικίας, τότε λαμβάνεται υπόψη ο τόπος διαμονής του εν λόγω προσώπου στη Γερμανία και, εάν δεν είναι γνωστός ο τόπος αυτός, ο τελευταίος γνωστός τόπος κατοικίας (άρθρο 16 του ZPO). Για τα νομικά πρόσωπα η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από την καταστατική τους έδρα (άρθρο 17 του ZPO).

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Για ορισμένα είδη αγωγών, ο ενάγων μπορεί εναλλακτικά να επιλέξει άλλη (ειδική — μη αποκλειστική) δωσιδικία από τον τόπο κατοικίας του εναγομένου.

Παραδείγματα:

* Οι διαφορές που απορρέουν από συμβατική σχέση ή αφορούν την ύπαρξη συμβατικής σχέσης μπορούν επίσης να υποβληθούν στο δικαστήριο του τόπου στον οποίον πρέπει να εκπληρωθεί η επίδικη παροχή (η λεγόμενη «ειδική δωσιδικία του τόπου εκπλήρωσης της παροχής», άρθρο 29 παράγραφος 1 του ZPO). Τυχόν συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων για τον τόπο εκπλήρωσης της παροχής λαμβάνεται διαδικαστικώς υπόψη μόνον εφόσον οι συμβαλλόμενοι εμπίπτουν στις κατηγορίες προσώπων που νομιμοποιούνται να συνάπτουν συμφωνίες παρέκτασης της αρμοδιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 1 του ZPO, πρβλ. 2.2.2.3.

Ο όρος «συμβατική σχέση» καλύπτει κάθε ενοχική σύμβαση, ανεξαρτήτως του είδους της παροχής. Η διάταξη αυτή ισχύει κατ' αναλογία και στις περιπτώσεις που είναι αρμόδια τα δικαστήρια εργατικών διαφορών.

* Για τις αγωγές που αφορούν αδικοπραξίες είναι επίσης αρμόδιο το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου τελείται η αδικοπραξία (άρθρο 32 του ZPO).

* Για αγωγές με βάση τον νόμο περί οδικής κυκλοφορίας (StVG) αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός, δηλαδή το τροχαίο ατύχημα (άρθρο 20 του StVG).

* Τα θύματα αξιόποινων πράξεων μπορούν, στο πλαίσιο ποινικής δίκης, να ασκήσουν πολιτική αγωγή για τυχόν περιουσιακής φύσεως αξιώσεις τους εξαιτίας της αξιόποινης πράξης ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο έχει απαγγελθεί η σχετική κατηγορία [συνεκδίκηση με την ποινική δίκη, σύμφωνα με τα άρθρα 403 και 404 του γερμανικού Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Strafprozessordnung—StPO)].

* Η κατά τόπον αρμοδιότητα για τις δίκες διαζυγίου ρυθμίζεται από το άρθρο 122 του νόμου περί της διαδικασίας σε οικογενειακές υποθέσεις και σε υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας (FamFG). Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, αποκλειστικά αρμόδιο κατά τόπον είναι το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών (τμήμα που έχει συγκροτηθεί στα ειρηνοδικεία) στην περιφέρεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του (δηλαδή το πραγματικό βιοτικό του κέντρο) ο ένας εκ των συζύγων με όλα τα κοινά ανήλικα τέκνα. Αν κατά την επέλευση της εκκρεμοδικίας (δηλαδή κατά την επίδοση ή κοινοποίηση του εισαγωγικού δικογράφου) δεν υφίσταται τέτοια συνήθης διαμονή με όλα τα κοινά ανήλικα τέκνα, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών στην περιφέρεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του ένας εκ των συζύγων με μέρος των κοινών ανήλικων τέκνων, υπό την προϋπόθεση ότι κανένα κοινό ανήλικο τέκνο δεν έχει τη συνήθη διαμονή του με τον άλλο σύζυγο.

Εάν δεν μπορεί να θεμελιωθεί αρμοδιότητα με βάση τους ανωτέρω κανόνες, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών στην περιφέρεια του οποίου οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους, εφόσον ένας εκ των συζύγων εξακολουθεί κατά την επέλευση της εκκρεμοδικίας (βλ. ανωτέρω) να έχει εκεί τη συνήθη διαμονή του. Εάν δεν συντρέχει η εν λόγω προϋπόθεση, τότε λαμβάνεται υπόψη ο τόπος της συνήθους διαμονής του καθ' ου, εκτός εάν δεν υπάρχει τέτοιος στη Γερμανία. Στην τελευταία αυτή περίπτωση λαμβάνεται υπόψη ο τόπος συνήθους διαμονής του αιτούντος.

Εάν δεν μπορεί να θεμελιωθεί αρμοδιότητα ούτε με βάση αυτούς τους κανόνες, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών του ειρηνοδικείου του Βερολίνου—Schöneberg.

* Η κατά τόπον αρμοδιότητα για υποθέσεις διατροφής ρυθμίζεται από το άρθρο 232 του FamFG. Όσον αφορά τη διατροφή συζύγου ή τέκνων, αποκλειστικά αρμόδιο κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας μιας γαμικής διαφοράς είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί ή εκκρεμούσε σε πρώτο βαθμό η γαμική διαφορά.

Σε περίπτωση που δεν εκκρεμεί πλέον γαμική διαφορά, αποκλειστικά αρμόδιο για υπόθεση διατροφής ανήλικου ή εξομοιούμενου με ανήλικο τέκνου είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του το τέκνο ή ο γονέας που είναι εξουσιοδοτημένος να ενεργεί εξ ονόματος του ανηλίκου. Αυτό δεν ισχύει αν η συνήθης διαμονή του τέκνου ή του γονέα βρίσκεται στο εξωτερικό.

Για όλες τις λοιπές υποθέσεις διατροφής (διατροφή συζύγων ή τέκνων που δεν εμπίπτει στις προαναφερθείσες διατάξεις, όπως επίσης, για παράδειγμα, διατροφή εγγονών, γονέων ή μητέρων άγαμων τέκνων) εξακολουθούν να ισχύουν οι γενικές διατάξεις, δηλαδή δίνεται προτεραιότητα στη συνήθη διαμονή του καθ' ου. Για ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, υπάρχουν ακόμη οι συντρέχουσες δωσιδικίες του άρθρου 232 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο του FamFG.

* Αντίστοιχα ισχύουν σε δίκες σχετικές με τη γονική μέριμνα ή το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 152 του FamFG, δηλαδή εάν εκκρεμεί η δίκη διαζυγίου, το επιληφθέν δικαστήριο παραμένει αρμόδιο και για τις υποθέσεις αυτές. Εάν δεν εκκρεμεί γαμική διαφορά, καθοριστική είναι η συνήθης διαμονή του τέκνου. Κρίσιμο χρονικό σημείο για τον καθορισμό της αρμοδιότητας είναι ο χρόνος κατά τον οποίο το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Όταν ένας νόμος ριζεί ρητά ορισμένη δωσιδικία ως αποκλειστική, η εν λόγω δωσιδικία υπερισχύει κάθε άλλης, υπό την έννοια ότι η αγωγή ασκείται παραδεκτά μόνον ενώπιον του αποκλειστικά αρμόδιου δικαστηρίου. Αποκλειστικές δωσιδικίες απορρέουν από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αλλά και από ειδικούς νόμους (π.χ. άρθρο 122 του FamFG):

Όταν η αγωγή αφορά ακίνητο ή δικαίωμα που εξομοιούται με δικαίωμα επί ακινήτου (π.χ. κληρονομητό εμπράγματο δικαίωμα για οικοδόμηση κτίσματος—Erbbaurecht), τότε αποκλειστικά αρμόδιο σε ορισμένες περιπτώσεις είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο. Η ρύθμιση αυτή ισχύει για αγωγές που αφορούν κυριότητα ή εμπράγματα βάρη, για διαφορές που αφορούν την ανυπαρξία εμπράγματος βάρους, για αγωγές νομής, αγωγές περί ορίων και αγωγές διανομής (άρθρο 24 του ZPO).

Για τις διαφορές που απορρέουν από μισθώσεις και μισθώσεις προσδοφόρων πραγμάτων με αντικείμενο ακίνητα ή την ύπαρξη τέτοιας συμβατικής σχέσης, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το μίσθιο (άρθρο 29a παράγραφος 1 του ZPO). Η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει, ωστόσο, για τις μισθώσεις χώρων που χρησιμοποιούνται για προσωρινή διαμονή (π.χ. παραθεριστικές κατοικίες, δωμάτια ξενοδοχείων κ.λπ.), επιπλωμένων χώρων που εκμισθώνονται σε μεμονωμένους μισθωτές, καθώς και οικιών και χώρων που χρησιμοποιούνται για δημόσιους σκοπούς (άρθρο 29a παράγραφος 2 του ZPO).

Για τις αγωγές οι οποίες στρέφονται κατά του ιδιοκτήτη εργοστασίου που βρίσκεται στη Γερμανία με τις οποίες ζητείται αποζημίωση για βλάβη προκληθείσα από επενέργεια στο περιβάλλον, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου εκδηλώθηκε η εκ του εργοστασίου επενέργεια στο περιβάλλον (άρθρο 32a του ZPO).

Για αγωγές αποζημίωσης εξαιτίας ψευδών, παραπλανητικών ή παραλειφθεισών πληροφοριών σχετικά με τη δημόσια κεφαλαιαγορά ή για αγωγές που αφορούν την εκτέλεση συμβάσεως που βασίζεται σε προσφορά βάσει του νόμου περί απόκτησης αξιογράφων και εξαγορών, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο της έδρας του εν λόγω εκδότη, του εν λόγω προσφέροντος άλλων περιουσιακών επενδύσεων ή της υπό εξαγορά εταιρείας, εφόσον η εν λόγω έδρα βρίσκεται στη Γερμανία και η αγωγή απευθύνεται τουλάχιστον και κατά του εκδότη, του προσφέροντος ή της υπό εξαγορά εταιρείας (άρθρο 32β του ZPO).

Για τις διαδικασίες έκδοσης διαταγής πληρωμής (Mahnverfahren), αποκλειστικά αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της γενικής δωσιδικίας του αιτούντος, δηλαδή το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η συνήθης κατοικία ή, στην περίπτωση των νομικών προσώπων, η καταστατική έδρα του αιτούντος (άρθρο 689 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του ZPO). Αν ο αιτών δεν έχει γενική δωσιδικία στη Γερμανία, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο του Wedding στο Βερολίνο. Αυτό ισχύει επίσης στον βαθμό που άλλες διατάξεις προβλέπουν διαφορετική αποκλειστική αρμοδιότητα.

Για τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης, αποκλειστικά αρμόδιο ως δικαστήριο της εκτέλεσης είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου προβλέπεται να πραγματοποιηθούν ή έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης (άρθρο 764 παράγραφος 2 και άρθρο 802 του ZPO). Σε διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης που αφορούν απαιτήσεις και άλλα περιουσιακά δικαιώματα, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο οφειλέτης, άρθρο 828 παράγραφος 2 του ZPO. Σε περιπτώσεις αναγκαστικού πλειστηριασμού ή αναγκαστικής διαχείρισης ακινήτων, αποκλειστικά αρμόδιο κατά τόπον για την αναγκαστική εκτέλεση είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο [άρθρο 1 παράγραφος 1 και άρθρο 146 του νόμου περί αναγκαστικού πλειστηριασμού και αναγκαστικής διαχείρισης (Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung—ZVG) και άρθρα 802 και 869 του ZPO].

Αν επί αντικειμένου της αναγκαστικής εκτέλεσης αντιπαχθεί δικαίωμα τρίτου το οποίο παρεμποδίζει την εκποίηση, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου πραγματοποιείται επιτυχώς η αναγκαστική εκτέλεση (άρθρο 771 του ZPO).

Ο εξαναγκασμός σε πράξη, ανοχή ή παράλειψη πραγματοποιείται επί αναντικατάστατων πράξεων από το δικάζον δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση σε πρώτο βαθμό (άρθρα 894, 895, 888 και 890 του ZPO). Το δικάζον δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση σε πρώτο βαθμό είναι επίσης αρμόδιο για την εκδίκαση ενστάσεων που αφορούν την ίδια την απαίτηση που έχει αναγνωριστεί με την απόφαση (άρθρο 767 του ZPO).

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

α) Συμφωνίες

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει τη δυνατότητα σύναψης συμφωνιών παρέκτασης της αρμοδιότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 1 του ZPO, ένα καταρχήν αναρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο μπορεί να καταστεί αρμόδιο με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των μερών, εφόσον οι διάδικοι είναι έμποροι, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή χωριστή ομάδα περιουσίας δημοσίου δικαίου. Ακόμη, ως αρμόδιο επιτρέπεται να ορισθεί με συμφωνία πρωτοβάθμιο δικαστήριο όταν ο ένας τουλάχιστον από τους συμβαλλομένους δεν έχει τη γενική του δικαιοδοσία στη Γερμανία (άρθρο 38 παράγραφος 2 του ZPO). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η συμφωνία πρέπει να είναι γραπτή ή, εάν είναι προφορική, να πιστοποιείται εγγράφως. Εάν το ένα από τα μέρη έχει τη γενική δικαιοδοσία του στη Γερμανία, μπορεί να επιλεγεί μόνον ένα δικαστήριο όσον αφορά τη Γερμανία, στο οποίο το εν λόγω μέρος θα έχει είτε τη γενική δικαιοδοσία του είτε θα θεμελιώνεται ειδική δικαιοδοσία.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας επιτρέπεται μόνον εφόσον είναι ρητή και γραπτή και συνάπτεται μετά τη γένεση της διαφοράς ή προς κάλυψη της περίπτωσης να μεταφέρει ο μελλοντικός εναγόμενος, μετά τη σύναψη της σύμβασης, την κατοικία ή τη συνθήκη διαμονή του στην αλλοδαπή, ή της περίπτωσης να μην είναι γνωστός ο τόπος κατοικίας ή συνήθους διαμονής του κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής.

Σε κάθε περίπτωση η συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας πρέπει να σχετίζεται πάντοτε με συγκεκριμένη έννομη σχέση και με τις νομικές διαφορές που απορρέουν από αυτήν. Σε αντίθετη περίπτωση η συμφωνία είναι άκυρη (άρθρο 40 παράγραφος 1 του ZPO). Περαιτέρω, συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας είναι απαράδεκτη εάν αφορά μη περιουσιακές απαιτήσεις οι οποίες υπάγονται στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου, ανεξαρτήτως της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς. Επίσης, δεν επιτρέπεται η σύναψη συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας όταν ο νόμος προβλέπει αποκλειστική αρμοδιότητα (άρθρο 40 παράγραφος 2 του ZPO).

Μια ισχυρή συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας είναι δεσμευτική για τα δικαστήρια. Από το περιεχόμενο της συμφωνίας εξαρτάται αν έχει συμφωνηθεί αποκλειστική αρμοδιότητα.

β) Παράσταση χωρίς ενστάσεις

Η αρμοδιότητα ορισμένου πρωτοβάθμιου δικαστηρίου θεμελιώνεται επίσης όταν ο εναγόμενος, χωρίς να προβάλει ένσταση αναρμοδιότητας, συμμετέχει προφορικά στην κύρια δίκη (άρθρο 39 του ZPO). Όταν η διαδικασία διεξάγεται ενώπιον του ειρηνοδικείου, η νομική αυτή συνέπεια επέρχεται μόνον εφόσον το δικαστήριο έχει προβεί σε σχετική υπόμνηση (άρθρο 504 του ZPO).

Εξάλλου, δεν είναι δυνατή η υπό τις συνθήκες αυτές θεμελίωση της αρμοδιότητας με την άνευ ενστάσεως συμμετοχή στην κύρια δίκη όταν δεν θα ήταν επιτρεπτή στη συγκεκριμένη περίπτωση η σύναψη συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας (βλέπε ανωτέρω, ο κανόνας αφορά τις περιπτώσεις μη περιουσιακών διαφορών και αποκλειστικής δικαιοδοσίας).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ιδιαιτερότητες προκύπτουν στην περίπτωση της ειδικής δικαιοδοσίας των δικαστηρίων εργατικών διαφορών όχι μόνον όσον αφορά την καθ' ύλην αρμοδιότητα δυνάμει των άρθρων 2 έως 3 του νόμου περί της οργάνωσης των δικαστηρίων εργατικών διαφορών (ArbGG), αλλά και όσον αφορά την κατά τόπον αρμοδιότητα.

Για τις διαδικασίες έκδοσης αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 2 του ArbGG, γίνεται καταρχήν παραπομπή στους γενικούς κανόνες του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ZPO), σύμφωνα με τα άρθρα 12-40 του ZPO, άρθρο 46 παράγραφος 1 του ZPO. Ωστόσο, το άρθρο 48 παράγραφος 1α του ArbGG ιδρύει ειδική δικαιοδοσία (βλ. σημείο 2.2.2.1) του τόπου εργασίας, ενώπιον των δικαστηρίων του οποίου μπορεί επίσης να ασκηθεί αγωγή. Οι συμφωνίες παρέκτασης αρμοδιότητας διέπονται από τους γενικούς κανόνες, όπως περιγράφονται υπό 2. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2 του ArbGG, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν την εξουσία να καθορίζουν για ορισμένες διαφορές αρμοδιότητα ενός καταρχήν αναρμόδιου κατά τόπον δικαστηρίου, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 38 παράγραφοι 2 και 3 του ZPO.

Κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 2α του ArbGG, το άρθρο 82 παράγραφος 1 του ArbGG προβλέπει αποκλειστική δικαιοδοσία του τόπου εγκατάστασης της επιχείρησης, δηλ. της καταστατικής έδρας της εταιρείας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 31/07/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.